

Trekvogels in de Chinese Baai van Bohai.
FOTO HH

Ramp bedreigt Chinees wad

China is een immens waddengebied in de Gele Zee in hoog tempo aan het inpolderen. Miljoenen trekvogels zijn de dupe, waarschuwt ecooloog Theunis Piersma.

TEKST **Rob Bult**

Het is nu bijna niet meer voor te stellen, maar tot het begin van de jaren zeventig waren er serieuze plannen om het Waddengebied in te polderen. Het Nederlandse Waddengebied wel te verstaan. "Ik had daar stevige ruzie over met mijn beppe", zegt hoogleraar trekvogelecologie en geboren Fries Theunis Piersma nu lachend. Ik kon het enorm goed met haar vinden, maar alleen daarover verschillen wij stevig van mening. Zij zag het als potentieel waardevol land waar je prima op zou kunnen boeren, ik zag de Waddenzee als waardevolle natuur."

Vier decennia later staat Piersma weer op de barricaden tegen de inpoldering van getijdengebieden, maar dan een kleine tienduizend kilometer naar het oosten, in de Baai van Bohai, in de Gele Zee tussen China en Korea.

Er zijn veel parallellen tussen het Chinese en het Nederlandse wad. Beide zijn belangrijke tankstations voor vogels op de trek. Het Nederlandse wad ligt in de hals van een trechter tussen Groenland, Scandinavië en Siberië in het noorden en Afrika in het zuiden. De trekvogels die in de Gele Zee bijtanken, pendelen tussen hun broedgebieden in het noordoosten van Azië en hun winterverblijf in het noordwesten van Australië.

Ook de vogels die het gebied aandoen, zijn voor een deel vergelijkbaar, vertelt Piersma. "Je ziet daar onder andere ook rosse grutto's en verschillende ondersoorten van de kanoets-trandloper, die sterk lijken op de kanoets van ons."

Vanwege de vele parallellen in de problemen van trekvogels, heeft Piersma enkele jaren terug een internationaal netwerk van trekvogelonderzoekers opgezet, het Global Flyway Network. Behalve de trekroute langs het oosten van de Atlantische Oceaan, waarvan ons wad deel uitmaakt, en de trekroute langs de Gele

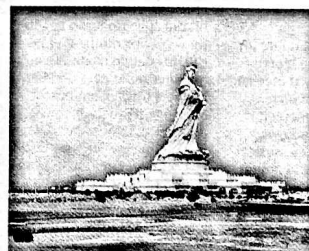
Zee, zitten er ook onderzoekers in het netwerk die aan de route langs Noord- en Zuid-Amerika werken. "Trekvogelonderzoek is per definitie een internationale aangelegenheid, en de vragen en problemen langs de verschillende trajecten zijn zo vergelijkbaar dat we veel van elkaar kunnen leren", stelt Piersma.

Een belangrijk deel van het werk aan de Aziatische trekroute wordt gedaan door biologen in het noordwesten van Australië. "Daar zijn goede mogelijkheden om vogels te vangen en van kleureringen te voorzien. Vervolgens kun je op verschillende plaatsen langs de route kijken of je die gekleurde vogels terugziet. Op die manier krijg je in de loop der jaren een goed beeld van de overleving van de vogels op de diverse trajecten."

Het beeld dat uit dit ringonderzoek naar boven komt, beschreef Piersma onlangs samen met zijn Groningse collega Tamar Lok en een team van Chinese en Australische onderzoekers voor het tijdschrift van de Britse Academie van Wetenschappen. "De laatste drie jaren zien we dat bij twee verschillende soorten kanoets en bij rosse grutto's de populaties instorten. De vogels broeden in drie verschillende gebieden in noordoost Azië. In hun gezamenlijke overwinteringsgebieden in Australië zien we geen verliezen. De grote gemene deler van hun problemen ligt in China, in de Gele Zee."

Inmiddels is Piersma al diverse keren in het Chinese waddengebied gaan kijken. "De snelheid van de stedelijke ontwikkelingen is daar ongekend. Enorme oppervlakten natuur worden daar omgetoverd tot woonwijken en industriegebied. De Chinezen zien dat als een goede mogelijkheid omdat het achterland vaak traditioneel beschermd landbouwgebied is."

In een aanstaande editie van het wetenschappelijke tijdschrift *Science* beschrijft 'Spinozalaureaat' Piersma samen met een groep Chinese collega's de omvang van de problemen. "Zeker de Chinese collega's steken echt hun nek

Eén project is zo groot als de provincie Utrecht, met middenin een beeld van de godin van de zee, ter grootte van het Amerikaanse Vrijheidsbeeld

uit met die publicatie. Ze vergelijken de omvang van de dijken die rond de getijdegebieden in de Bohaibaai worden gelegd een-op-een met de Chinese Muur. Let wel, De Muur is natuurlijk cultureel erfgoed van de hoogste orde in China. Maar toch kunnen ze het zich veroorloven om die bijna oneerbiedige vergelijking te maken. De overheid lijkt namelijk wel degelijk open te staan voor de boodschap van ecologen."

Een van de projecten, in het Bin Hai-gebied, heeft alleen al de omvang van de provincie Utrecht, vertelt Piersma, die daar onlangs op

bezoek was voor een conferentie van internationale ecologen en Chinese overheidsinstanties. "Midden in dat inpolderingsgebied is een beeld neergezet van een godin van de zee, ter grootte van het Amerikaanse Vrijheidsbeeld. De projectontwikkelaars doen er ook alles aan om dat project 'groen' te maken. Het is eco-dit en eco-dat. Maar de internationale problematiek van de trekvogels is domweg nog niet voldoende doorgedrongen."

Tijdens de conferentie is een slotverklaring opgesteld waarin het probleem van de trekvogels ook door de besturen van de betrokken provincies wordt onderkend. "Het is nu dan ook tijd om door te pakken", vindt Piersma. "Het wordt hoog tijd dat we niet alleen onze expertise op het gebied van baggerwerken en inpoldering als exportproduct gaan zien, maar vooral ook ecologische kennis exporteren."

De afgelopen jaren hebben we in Groningen bijvoorbeeld een Chinese promovenda, Hongyan Yang, begeleid bij het doen van ecologisch veldonderzoek aan kanoets. Die is nu ook in de Gele Zee bezig met de voedsel ecologie van deze vogels. Zij zal proberen om de demografische gegevens uit het ringonderzoek te onderbouwen met metingen uit het veld. De trekvogels vinden domweg niet meer genoeg ruimte in de getijdegebieden van de Gele Zee om met voldoende vet aan de loodzware trek naar de Siberische broedgebieden te beginnen."

De publicatie van Piersma en collega's in *Science* is niet alleen een oproep aan de Chinese overheid om het probleem serieus te nemen, zegt hij. "Het is natuurlijk eveneens een oproep aan organisaties als het Wereld Natuur Fonds en Birdlife International, de internationale moederorganisatie van Vogelbescherming Nederland, om geen kans te laten liggen. Natuurbescherming is per definitie grensoverschrijdend. De problemen in de Gele Zee betreffen uiteindelijk de natuur in een enorm groot stuk van de wereld."